Parlamentul European
2024-2029

TEXTE ADOPTATE

P10_TA(2025)0248

Polarizarea și represiunea intensificată în Serbia, la un an după tragedia de la Novi Sad

Rezoluția Parlamentului European din 22 octombrie 2025 referitoare la polarizarea și represiunea intensificată în Serbia, la un an după tragedia de la Novi Sad (2025/2917(RSP))

Parlamentul European,

– având în vedere Tratatul privind Uniunea Europeană, în special articolele 2 și 6,

– având în vedere rezoluțiile sale anterioare referitoare la Serbia, în special cea din 8 februarie 2024 referitoare la situația din Serbia în urma alegerilor[1] și cea din 7 mai 2025 referitoare la rapoartele Comisiei pe 2023 și 2024 privind Serbia[2],

– având în vedere documentul de lucru al serviciilor Comisiei din 30 octombrie 2024 intitulat „Raportul din 2024 privind Serbia” (SWD(2024)0695), care însoțește comunicarea Comisiei din 30 octombrie 2024 intitulată „Comunicarea din 2024 privind politica de extindere a UE” (COM(2024)0690),

– având în vedere declarațiile anterioare ale UE privind Serbia, în special scrisoarea deschisă privind Serbia din 5 februarie 2025 a comisarei pentru extindere, Marta Kos, și vizita sa ulterioară în Serbia din aprilie 2025,

– având în vedere măsura provizorie din 29 aprilie 2025 emisă de Curtea Europeană a Drepturilor Omului prin care Serbia este obligată să stopeze utilizarea dispozitivelor sonice pentru controlul mulțimilor,

– având în vedere declarația din 4 august 2025 a mai multor raportori speciali ai ONU, prin care aceștia condamnă reprimarea violentă a

---

1 JO C, C/2024/6339, 7.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6339/oj.
2 Texte adoptate, P10_TA(2025)0093.

protestelor pașnice de către guvernul sârb,

– având în vedere numeroasele rapoarte și declarații ale organizațiilor naționale și internaționale pentru drepturile omului, ale mass-mediei independente și ale grupurilor civice care documentează abuzurile sistemice din Serbia,

– având în vedere Convenția europeană a drepturilor omului,

– având în vedere Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene,

– având în vedere Declarația universală a drepturilor omului,

– având în vedere cererea de aderare la UE prezentată de Serbia la 22 decembrie 2009,

– având în vedere Acordul de stabilizare și de asociere între Comunitățile Europene și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Republica Serbia, pe de altă parte[3], care a intrat în vigoare la 1 septembrie 2013,

– având în vedere concluziile președinției Consiliului European din decembrie 2006, concluziile Consiliului din martie 2020 și concluziile președinției Consiliului European de la Copenhaga din 21-22 iunie 1993, cunoscute și drept criteriile de la Copenhaga,

– având în vedere comunicarea Comisiei din 12 octombrie 2011 privind cererea de aderare la Uniunea Europeană prezentată de Serbia (COM(2011)0668), decizia Consiliului European din 1 martie 2012 de a acorda Serbiei statutul de țară candidată și decizia Consiliului European din 27-28 iunie 2013 de a începe negocierile de aderare la UE cu Serbia,

– având în vedere Convenția Organizației Națiunilor Unite împotriva corupției (UNCAC) din 31 octombrie 2003, la care Serbia este parte semnatară,

– având în vedere articolul 136 alineatele (2) și (4) din Regulamentul său de procedură,

A. întrucât, la 1 noiembrie 2024, o copertină din beton, recent renovată, de la gara din Novi Sad s-a prăbușit, provocând moartea a 16 persoane și rănirea altora; întrucât, la un an de la tragedie, anchetele nu au avansat;

B. întrucât prezența și influența Chinei în Serbia au crescut semnificativ în ultimii ani prin investiții de mare amploare în infrastructură, ceea ce generează preocupări privind transparența, respectarea standardelor UE și a normelor de mediu; întrucât

---

[3] JO L 278, 18.10.2013, p. 16, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2013/490/oj.

proiectul pentru renovarea gării făcea parte din proiectul pentru linia de cale ferată de mare viteză Belgrad-Budapesta și a fost realizat de două întreprinderi chineze în temeiul unui acord interguvernamental Serbia-China, încheiat în afara cadrului legislativ ordinar al UE privind achizițiile publice[4]; întrucât raportul Comisiei din 2024 privind Serbia avertizase deja cu privire la eludarea normelor privind achizițiile publice prin intermediul unor astfel de acorduri; întrucât în martie 2025 Parchetul European a inițiat o anchetă privind posibila deturnare a fondurilor UE alocate reconstrucției gării din Novi Sad;

C. întrucât prăbușirea copertinei a declanșat proteste fără precedent la nivel național, conduse de studenți care cer dreptate, răspundere instituțională, transparență, alegeri anticipate, integritate electorală, respectarea libertăților civile, separarea puterilor, libertatea mass-mediei, încetarea corupției sistemice și investiții în educație; întrucât între timp protestele s-au extins în întreaga societate sârbă;

D. întrucât, din luna februarie până la sfârșitul lunii septembrie 2025, au avut loc peste 10 700 de proteste în peste 630 de comunități și 1 200 de adunări ale comunităților locale, inclusiv cea mai mare demonstrație din istoria Serbiei, care a avut loc la 15 martie 2025, și a doua ca mărime, la 28 iunie 2025, făcând ca aceasta să fie cea mai amplă mișcare populară din ultimele decenii;

E. întrucât protestele organizate de mișcarea studențească au fost în mare parte pașnice, deși, din păcate, au existat câteva incidente violente în vara anului 2025;

F. întrucât au existat cazuri izolate de afișare de simboluri radicale și de utilizare a unei retorici ultranaționaliste, pro-ruse și șoviniste în timpul protestelor de masă, care au atras critici importante atât din străinătate, cât și din interiorul Serbiei;

G. întrucât alegerile anterioare, viciate de presiuni asupra alegătorilor, de cumpărări de voturi și de fenomenul alegătorilor aduși cu autobuzele, în mod organizat, din Serbia și din străinătate, s-au desfășurat în condiții neechitabile, iar implicarea decisivă a președintelui și avantajele sistemice de care a beneficiat partidul de guvernământ au subminat procesul electoral în ansamblul său; întrucât observatorii independenți au raportat că recentele alegeri locale din Zaječar și Kosjerić nu au fost nici libere, nici corecte;

H. întrucât autoritățile sârbe au recurs la violență împotriva oponenților politici și la utilizarea excesivă a forței împotriva demonstranților din întreaga țară; întrucât, până la începutul anului 2025, represiunea s-

---

[4] Directiva 2014/24/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind achizițiile publice și de abrogare a Directivei 2004/18/CE (JO L 94, 28.3.2014, p. 65, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/24/oj).

a intensificat;

I. întrucât, în martie 2025, în timpul celui mai mare protest din istoria Serbiei, potrivit unor surse independente, protestatarii au fost atacați cu o armă sonică, ceea ce a generat preocupări serioase cu privire la proporționalitatea și legalitatea utilizării forței; întrucât organizațiile pentru drepturile omului au adunat mărturii de la 3 400 de participanți afectați de incident, în pofida dezmințirilor oficiale din partea autorităților; întrucât guvernul sârb a invitat Serviciul Federal de Securitate al Rusiei (FSB) să investigheze incidentul; întrucât ancheta oficială privind incidentul, care include peste 170 de declarații ale martorilor, se află în continuare într-un stadiu incipient și nimeni nu a fost pus sub acuzare;

J. întrucât, de la sfârșitul anului 2024, protestele au fost întâmpinate cu represiuni, inclusiv bătăi, arestări arbitrare, utilizarea de gaze lacrimogene, detenții motivate politic, deportări și supraveghere în masă; întrucât au fost înregistrate peste 1 028 de arestări și cel puțin 340 de incidente violente, dintre care unele au cauzat vătămări grave și au implicat elevi de liceu, în timp ce observatori independenți subliniază că aceste cifre nu sunt exhaustive;

K. întrucât, începând din august 2025, violența s-a intensificat și mai mult, incluzând brutalitate polițienească, tortură și violență sexuală împotriva studenților, amenințări din partea Serviciului de protecție al poliției (JZO), urmăriri penale motivate politic efectuate de Parchetul Superior, precum și campanii de denigrare derulate de mass-media proguvernamentală;

L. întrucât agențiile de securitate au înregistrat și au televizat în mod ilegal conversații private, dintre care unele au fost ulterior folosite pentru a-i acuza pe studenți și activiști că pregătesc atacuri împotriva ordinii constituționale și a securității Serbiei, în timp ce unitatea militară de elită Cobras a fost mobilizată pentru a răspunde la ciocnirile interne și chiar a tras, într-o situație, cu muniție de război;

M. întrucât mulțimile proguvernamentale și foști deținuți au fost protejați de poliție în timpul contrademonstrațiilor violente, în timp ce personalități din opoziție, studenți și chiar membri ai Parlamentului Serbiei au fost bătuți și reținuți de polițiști în haine civile;

N. întrucât, în perioada iulie-august 2025, Comisarul pentru drepturile omului al Consiliului Europei și Oficiul Înaltului Comisar al ONU pentru Drepturile Omului au îndemnat autoritățile sârbe să dea dovadă de reținere, să pună capăt represiunii împotriva mișcării studențești și să respecte drepturile omului și libertatea academică;

O. întrucât organizațiile societății civile și-au exprimat preocupările cu privire la propunerea de proiect de lege privind modificarea Codului penal, a Codului de procedură penală și a Legii din 2005 privind

delincvenții juvenili și protecția penală a minorilor, care introduce noi infracțiuni și sancțiuni mai aspre de natură să restricționeze disproporționat libertatea de exprimare și de întrunire; întrucât astfel de prevederi riscă să incrimineze forme de protest pașnic sau comportamente civice obișnuite care nu periclitează siguranța publică sau ordinea constituțională;

P. întrucât președintele Vučić, care potrivit Constituției sârbe nu are nicio autoritate oficială asupra activităților polițienești, a calificat protestele drept „revoluții colorate” organizate și finanțate de serviciile secrete ale statelor occidentale și a transmis acest lucru prin intermediul mass-mediei proguvernamentale; întrucât Serviciul de Informații Externe al Rusiei a sprijinit această retorică și a acuzat UE că desfășoară „activități subversive” pentru a alimenta protestele; întrucât mai mulți jurnaliști au fost agresați sau li s-a refuzat protecția în timp ce relatau despre proteste;

Q. întrucât președintele Vučić a folosit, de asemenea, un limbaj dezumanizant față de politicienii din UE, inclusiv față de deputații în Parlamentul European, care și-au exprimat sprijinul pentru protestatari;

R. întrucât guvernul și elita aflată la guvernare au normalizat represiunea prin grațierea susținătorilor guvernului pentru atacurile violente comise, suspendarea transportului public pentru a bloca protestele, expulzarea motivată politic a unor cetățeni străini și ocuparea centrului orașului Belgrad de către demonstranți proguvernamentali;

S. întrucât peste 150 de cetățeni străini cu inclinații pro-ruse au fost instruiți în Serbia să folosească arma, cu intenția de a incita la tulburări înainte de alegerile parlamentare din Moldova din 2025; întrucât autorii acestor fapte, dintre care unul avea legături cu un înalt funcționar sârb, au fost arestați doar după un scandal mediatic; întrucât guvernul sârb a exercitat o presiune directă asupra alegerilor parlamentare din 2025 din Kosovo;

T. întrucât un grup de cetățeni sârbi, arestați ulterior de autoritățile sârbe de aplicare a legii la cererea autorităților naționale străine, au comis infracțiuni motivate de ură în rândul diferitelor grupuri etnice și religioase din Franța și Germania, cu intenția de a incita la teamă și violență;

U. întrucât autoritățile sârbe au declarat în repetate rânduri că Serbia își păstrează angajamentul de a adera la UE și de a realiza reformele necesare, însă ritmul progreselor în domenii-cheie precum statul de drept, libertatea mass-mediei, independența justiției și combaterea corupției înregistrează mai degrabă un regres;

V. întrucât Președinta Comisiei, Ursula von der Leyen, a făcut o vizită în Serbia la 15 octombrie 2025;

W. întrucât în iunie 2025 Comisia a anunțat că proiectul de extracție a litiului și borului din Jadar al companiei Rio Tinto va fi adăugat la lista proiectelor strategice din țări terțe în temeiul Regulamentului (UE) 2024/1252[5],

1. comemorează, la un an de la tragedie, cele 16 victime care și-au pierdut viața din cauza prăbușirii copertinei de la gara din Novi Sad la 1 noiembrie 2024 și își exprimă solidaritatea cu cei răniți; își reiterează apelurile la proceduri judiciare complete și transparente în urma anchetei efectuate de autorități, pentru a-i aduce pe cei responsabili în fața justiției, în conformitate cu statul de drept; cere o examinare tehnică independentă a cedării structurale, o examinare cuprinzătoare a autorizațiilor de construcție și a procedurilor de supraveghere, precum și o evaluare completă a posibilelor cazuri de corupție sau neglijență; îndeamnă autoritățile sârbe să le garanteze familiilor victimelor accesul efectiv la justiție și despăgubiri adecvate; subliniază că trebuie să se examineze mai atent măsura în care corupția a condus la scăderea standardelor de siguranță și a contribuit la această tragedie;

2. sprijină dreptul studenților și al cetățenilor sârbi la proteste pașnice, solicitând asumarea răspunderii și reforme democratice direct legate de statul de drept, pe care UE le așteaptă din partea Serbiei; evidențiază importanța curajului civic, a angajamentului față de nonviolență și a implicării tinerilor pentru promovarea parcursului european al Serbiei; ia act de decizia de a-i pune pe studenții sârbi pe lista scurtă a finaliștilor la Premiul Saharov pentru libertatea de gândire, ediția 2025; sprijină încercările reale de dialog cu privire la modul în care guvernul poate răspunde cererilor studenților; este profund îngrijorat că situația din Serbia rămâne încordată, cu tensiuni și polarizare care pot duce cu ușurință la violență, ceea ce este rezultatul direct al discursurilor de incitare la ură, al promovării violenței, al campaniilor de denigrare a oponenților, al propagandei anti-UE și pro-ruse larg răspândite de mass-media controlată de guvern și de funcționarii guvernamentali, precum și expresia unui eșec grav din partea oficialităților de a privi față trecutul Serbiei și a se împăca cu el; invită toți actorii politici și sociali din Serbia să se abțină de la o astfel de retorică și să contribuie la promovarea unui climat de respect reciproc, dialog democratic și detensionare; îndeamnă guvernul sârb să promoveze o participare politică incluzivă și să garanteze tuturor partidelor politice și candidaților accesul egal la mass-media; subliniază că este important să se depolarizeze discursul public și să se promoveze o cultură politică înrădăcinată în toleranță, compromisuri și respectarea instituțiilor democratice;

---

[5] Regulamentul (UE) 2024/1252 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 aprilie 2024 de instituire a unui cadru pentru asigurarea aprovizionării sigure și durabile cu materii prime critice și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 168/2013, (UE) 2018/858, (UE) 2018/1724 și (UE) 2019/1020 (JO L, 2024/1252, 3.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj).

invită societatea civilă, mass-media și instituțiile de învățământ să joace un rol activ în reducerea diviziunilor societale și în consolidarea rezilienței democratice;

3. se declară îngrijorat de polarizarea politică din ce în ce mai acută din Serbia; invită toți actorii politici, toți reprezentanții societății civile și toate părțile interesate relevante din Serbia să participe la un dialog constructiv, fără presiuni sau ingerințe externe, cu scopul de a reduce polarizarea politică și socială, de a consolida încrederea între instituții și de a găsi o cale sustenabilă de urmat pentru această țară; evidențiază că suveranitatea și traiectoria politică a Serbiei ar trebui să reflecte aspirațiile cetățenilor săi;

4. condamnă în termenii cei mai fermi valul de violențe și intimidări influențate de stat, precum și arestarea fără discriminare a unor protestatari pașnici, jurnaliști, membri ai organizațiilor societății civile și reprezentanți ai opoziției din Serbia; condamnă campaniile de denigrare, intimidarea mass-mediei și utilizarea abuzivă a datelor cu caracter personal pentru a discredita protestatarii și îndeamnă autoritățile sârbe să garanteze libertatea mass-mediei; invită înalții funcționari să pună capăt retoricii incendiare care incită la ostilitate sau violență; condamnă utilizarea supravegherii ilegale împotriva demonstranților, de exemplu prin utilizarea programelor Pegasus, Cellebrite și NoviSpy; își exprimă preocuparea mai ales cu privire la utilizarea unor dispozitive acustice cu rază lungă de acțiune și la folosirea pe scară largă a gazelor lacrimogene împotriva civililor; îndeamnă la adoptarea și punerea în aplicare a unor protocoale clare privind tehnologiile legale de control al mulțimilor și mecanisme independente de supraveghere; invită guvernul sârb să garanteze și să respecte pe deplin dreptul de întrunire și libertatea de exprimare ale poporului, în conformitate cu Constituția sârbă, Declarația universală a drepturilor omului și cu Convenția europeană a drepturilor omului; condamnă, de asemenea, toate formele de discurs al urii sau de incitare la ură, în special împotriva minorităților naționale;

5. consideră că conducerea din Serbia este responsabilă politic de escaladarea represiunii, de normalizarea violenței și de slăbirea instituțiilor democratice; regretă că funcționari de stat de cel mai înalt nivel răspândesc activ teorii ale conspirației, potrivit cărora prăbușirea copertinei ar fi un act de sabotaj sau un atac terorist; este preocupat de faptul că instituțiile statului, inclusiv autoritățile de aplicare a legii și organele judecătorești, nu reacționează pentru a respinge aceste afirmații nefondate;

6. avertizează cu privire la utilizarea abuzivă a dreptului penal pentru a reprima implicarea civică; subliniază că modificările aduse Codului penal, Codului de procedură penală și Legii din 2005 privind delincvenții juvenili și protecția penală a minorilor nu trebuie să conducă la incriminarea comportamentului pașnic ori a formelor nonviolente de protest; reamintește că aplicarea proporțională a

sancțiunilor penale este o piatră de temelie a statului de drept și a obligațiilor Serbiei în temeiul Convenției europene a drepturilor omului;

7. este preocupat de arestările ilegale care au avut loc înainte de protestele din 15 martie și 28 iunie 2025, care au fost precedate de divulgarea în mass-media proguvernamentală a unor înregistrări cu conversații ale suspecților; constată că mai mulți activiști politici și membri ai partidului de opoziție Mișcarea Cetățenilor Liberi (PSG) au fost arestați din aceste motive, iar unii dintre ei sunt în continuare în arest la domiciliu sau în exil; solicită eliberarea lor imediată;

8. solicită anchetarea urgentă, imparțială și transparentă a tuturor acuzațiilor de utilizare inutilă și disproporționată a forței, arestări arbitrare, detenții, tortură, violență sexuală împotriva deținuților, urmăriri penale motivate politic și alte încălcări grave ale drepturilor omului, inclusiv scuiparea și lovirea deținuților imobilizați, umilirea verbală și amenințările cu moartea; invită autoritățile să examineze cu atenție acuzațiile potrivit cărora aceste încălcări provin de la înalți funcționari ai JZO, în special comandantul acestuia, Marko Kričak; reiterează că aceste acțiuni ar putea constitui tratamente inumane și degradante interzise de dreptul internațional și de protocoalele polițienești;

9. ia act de demisia prim-ministrului Vučević, care a fost confirmată de Adunarea Națională la 19 martie 2025, și de numirea ulterioară a unui nou guvern condus de Đuro Macut la 16 aprilie 2025;

10. ia act de arestarea în august 2025 și ulterior eliberarea foștilor miniștri din guvern Tomislav Momirović și Goran Vesić sub acuzații de abuz în serviciu și suspiciune de daune la bugetul de stat al Serbiei de cel puțin 115 milioane USD în legătură cu reconstrucția liniei de cale ferată Belgrad-Budapesta, proiect care include copertina prăbușită de la gara din Novi Sad; regretă profund obstrucționarea justiției, care a împiedicat tragerea la răspundere a celor responsabili de prăbușirea copertinei; condamnă campaniile de denigrare difuzate prin canale proguvernamentale împotriva judecătorilor și procurorilor care depun eforturi pentru a asigura respectarea statului de drept;

11. condamnă ferm represaliile guvernului împotriva angajaților din sectorul educației și cel cultural pentru sprijinirea protestelor, inclusiv prin concedieri de la locul de muncă, reduceri salariale, prezența poliției în campusurile universitare și retragerea finanțării pentru universități publice;

12. invită autoritățile sârbe să restabilească imediat finanțarea universităților; invită instituțiile competente să asigure participarea neîngrădită a comunității academice și de cercetare la proiectele finanțate de UE;

13. condamnă acțiunile membrilor partidului aflat la guvernare legate de

organizarea unei tabere ilegale în parcul Pionirski în fața clădirii președinției și extinderea ulterioară a acesteia în piața situată în fața Adunării Naționale; este profund îngrijorat de multiplele relatări privind mobilizarea de către partidul de guvernământ a unor indivizi cu cazier judiciar în activități de contracarare a protestelor, care au atacat protestatarii cu materiale pirotehnice, escaladând și mai mult tensiunile, violența și polarizarea în țară; condamnă faptul că mass-media proguvernamentală țintește membrii minorităților naționale, inclusiv slovaci din Bački Petrovac, români, bulgari și croați, și recurge la insulte etnice;

14. condamnă utilizarea arbitrară a grațierilor prezidențiale pentru persoane condamnate sau urmărite penal pentru violență împotriva studenților și a altor cetățeni care participă la proteste pașnice, considerând că astfel de acțiuni reprezintă o ingerință directă în justiție și subminează grav statul de drept;

15. invită autoritățile sârbe să permită întoarcerea în condiții de siguranță a tuturor cetățenilor care au fugit din țară din cauza represiunii politice, intimidării sau din teamă de persecuție și să le garanteze protecția deplină și reintegrarea, în conformitate cu legislația și cu obligațiile internaționale ale Serbiei;

16. condamnă ferm arestarea și expulzarea ilegală a cetățenilor UE care au făcut declarații în sprijinul studenților protestatari, precum și divulgarea publică de către criminalii de război condamnați a unor date cu caracter personal ale cetățenilor UE; își exprimă îngrijorarea cu privire la numărul tot mai mare de cetățeni ai UE plasați în detenție la frontierele Serbiei;

17. condamnă în termenii cei mai fermi atacurile verbale ale celor mai înalți funcționari sârbi la adresa deputaților în Parlamentul European din cauza participării lor la protestele studențești sau a declarațiilor făcute în contextul acestora, exemplul cel mai cunoscut fiind atacul președintelui Vučić la adresa deputaților în Parlamentul European din grupul Verts/ALE la 5 septembrie 2025;

18. condamnă ingerința evidentă a Federației Ruse în protestele sârbe prin dezinformare răspândită de oficialii săi, inclusiv Vladimir Putin, susținând că protestele fac parte dintr-o „revoluție colorată” sprijinită de Occident; respinge toate acuzațiile oficialilor sârbi și ale mass-mediei proguvernamentale potrivit cărora UE și unele dintre statele sale membre sunt implicate în organizarea protestelor studențești cu scopul de a declanșa o „revoluție colorată”; invită autoritățile sârbe să ia măsuri împotriva unei astfel de propagande răuvoitoare în mass-media națională, în loc să participe la difuzarea ei; este preocupat în continuare de discursurile naționaliste prezente în anumite părți ale mișcării de protest; regretă utilizarea continuă a retoricii naționaliste, cum ar fi conceptele „Serbia Mare” și „Lumea sârbă”, care au fost promovate în trecut de anumiți membri ai guvernului sârb; reamintește că o astfel de retorică nu își are locul în

relațiile UE-Serbia și subminează stabilitatea regională;

19. ia act cu îngrijorare de faptul că, în paralel cu protestele în curs, guvernul sârb pare să fi negociat cu proprietarii companiei United Media, pentru a „slăbi” canale mass-media independente care funcționează în subordinea acesteia; avertizează că, dacă se confirmă, acest lucru ar reprezenta un atac grav la adresa pluralismului mass-mediei din Serbia, deja aflat în pericol; invită Serbia să se alinieze la politicile UE de combatere a ingerințelor străine și a campaniilor de dezinformare;

20. solicită punerea în aplicare imediată și deplină a tuturor recomandărilor misiunilor internaționale de observare a alegerilor ale Biroului pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului al Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE) pentru a garanta alegeri libere și corecte în Serbia, în special a celor referitoare la o verificare independentă a registrului alegătorilor, numirea transparentă și pluralistă a membrilor Consiliului Autorității de reglementare pentru mass-media electronică (REM) și garantarea accesului echitabil și egal la timpul de emisie la postul public RTS pentru toți actorii politici;

21. invită autoritățile sârbe să efectueze o inspecție tehnică pe deplin transparentă privind siguranța tuturor infrastructurilor, inclusiv a celor de pe linia de cale ferată care pleacă de la Belgrad, trece prin Novi Sad și ajunge la frontiera cu Ungaria, pentru a asigura integritatea structurilor, siguranța și conformitatea acestora cu standardele internaționale; îndeamnă autoritățile sârbe să nu pună în funcțiune nicio infrastructură care nu dispune de autorizațiile și certificatele necesare pentru o utilizare sigură și neîntreruptă, în special cele situate pe coridoarele de transport internaționale și regionale importante;

22. încurajează Serbia să consolideze cooperarea cu Grupul de state împotriva corupției (GRECO) și să își îndeplinească pe deplin obligațiile UNCAC; solicită o mai mare transparență în ceea ce privește proprietatea și finanțarea în cadrul achizițiilor publice pentru proiectele de infrastructură; subliniază că Serbia trebuie să protejeze standardele de mediu și drepturile comunităților minoritare locale și naționale atunci când aprobă astfel de proiecte;

23. invită Comisia și statele membre să monitorizeze îndeaproape implementarea reformelor prin intermediul procesului de aderare la UE și al agendei de reformă adoptate în cadrul Mecanismului de reformă și creștere; recunoaște progresele înregistrate de Serbia în anumite domenii, inclusiv creșterea economică, conectivitatea infrastructurii regionale și cooperarea cu UE în ceea ce privește gestionarea migrației și securitatea energetică; salută participarea Serbiei la proiecte finanțate de UE în cadrul Planului de creștere pentru Balcanii de Vest și al Agendei verzi; încurajează Serbia să continue să promoveze reforme în conformitate cu standardele UE și

reafirmă disponibilitatea UE de a sprijini poporul sârb în eforturile sale către un viitor democratic, prosper și european;

24. evidențiază angajamentul său de lungă durată față de perspectiva europeană a Serbiei și față de viitoarea aderare la UE, subliniind în același timp în mod clar că progresele în ceea ce privește aderarea la UE depind de respectarea deplină a valorilor UE, de un proces cu adevărat bazat pe merite și de aderarea la democrație, statul de drept și drepturile fundamentale, care se numără printre criteriile de la Copenhaga;

25. reiterează că negocierile de aderare la UE cu Serbia ar trebui să avanseze numai pe baza unor progrese măsurabile și sustenabile în clusterul elementelor fundamentale, în special în ceea ce privește statul de drept, lupta împotriva corupției și a criminalității organizate, independența sistemului judiciar, libertatea mass-mediei, reforma administrației publice, alinierea deplină la politica externă și de securitate comună (PESC) a UE și sancțiunile împotriva Rusiei; reamintește că Serbia rămâne o excepție notabilă în Balcanii de Vest din perspectiva alinierii la PESC; subliniază că alinierea progresivă la PESC este o cerință esențială pentru toate țările candidate la aderarea la UE; invită autoritățile sârbe să încurajeze o dezbatere deschisă și întemeiată pe fapte cu privire la aderarea la UE;

26. își reiterează sprijinul ferm pentru organizațiile societății civile sârbe, apărătorii drepturilor omului și activiștii independenți care depun eforturi pentru a consolida democrația, statul de drept și drepturile fundamentale; invită Comisia să asigure o finanțare adecvată și accesibilă și mecanisme eficace de protecție pentru actorii societății civile; condamnă orice formă de intimidare, hărțuire sau presiune administrativă împotriva organizațiilor neguvernamentale și a activiștilor; subliniază rolul vital al societății civile în promovarea transparenței, monitorizarea standardelor democratice și tragerea la răspundere a autorităților publice;

27. sprijină realizarea promptă a unei misiuni UE ad-hoc de stabilire a faptelor în Serbia, cu participarea Parlamentului European, pentru a evalua, pe teren, situația democrației, protestele în curs, atacurile asupra demonstranților și represiunea împotriva studenților, cadrelor universitare, educatorilor și angajaților din sectorul public;

28. invită înalții funcționari ai UE să se abțină de la a face declarații nefondate prin care laudă procesul de reformă din Serbia; salută schimbarea tonului Președintei Comisiei în timpul vizitei sale recente în Serbia, care reflectă o evaluare mai exactă a problemelor mai profunde ale Serbiei și a rezultatelor negative legate de reformele fundamentale; ia act de acordul anunțat legat de verificarea independentă a registrului electoral și a Consiliului autorității de reglementare a mijloacelor de comunicare în masă electronice (REM), subliniind, în același timp, că progresele sunt evaluate pe baza punerii în aplicare a reformelor;

29. invită Comisia să lanseze o inițiativă privind impunerea de sancțiuni individuale specifice împotriva celor responsabili de încălcări grave ale legii și ale drepturilor omului în Serbia, în conformitate cu regimul mondial de sancțiuni al UE în materie de drepturi ale omului;

30. invită statele membre ale UE să consolideze măsurile de protecție pentru persoanele expuse riscurilor, inclusiv prin vize de urgență și programe de relocare; îndeamnă misiunile diplomatice ale UE și ale statelor membre să monitorizeze riguros procedurile judiciare în curs legate de proteste; îndeamnă statele membre ale UE să adopte un răspuns unitar la regresul democratic al Serbiei, inclusiv având în vedere sancțiuni specifice împotriva persoanelor responsabile de încălcări grave ale legii și ale drepturilor omului în Serbia;

31. invită toate țările care vor participa la viitoarea Expo 2027 din Serbia să țină seama de preocupările serioase și de dovezile privind corupția larg răspândită în care sunt implicate autoritățile aflate la guvernare, precum și de acuzațiile de nerespectare a standardelor de bază în domeniul construcțiilor și a cerințelor legale privind organizarea și construcția expoziției;

32. încredințează Președintei sarcina de a transmite prezenta rezoluție Președintelui Consiliului European, Comisiei, Vicepreședintei Comisiei/Înaltei Reprezentante a Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, guvernelor și parlamentelor statelor membre, președintelui, guvernului și Adunării Naționale a Serbiei, Biroului pentru instituții democratice și drepturile omului al OSCE, Adunării Parlamentare a OSCE, precum și Adunării Parlamentare a Consiliului Europei.